

Gemeente Menterwolde
Afdeling Ruimtelijke Ordening
t.a.v. L. Leeuwering
Postbus 2
9649 ZG MUNTENDAM

Sontweg 10
9723 AT Groningen
Postbus 66
9700 AB Groningen
Telefoon 088 162 5000
info@vrgroningen.nl
www.veiligheidsregiogroningen.nl

Datum	19 juli 2017	Onze referentie	
Aantal bijlagen	-	Uw referentie	-
Behandeld door	R. Overkempe	Sector	Risicobeheersing, team Specialistisch Advies
Telefoon	088-1624613	E-mail	Raymond.Overkempe@vrgroningen.nl

Onderwerp Voorontwerp bestemmingsplan Dorpen 2017

Geachte mevrouw Leeuwering,

Op 23 mei jl. heeft Veiligheidsregio Groningen uw kennisgeving ontvangen met betrekking tot het voorontwerp bestemmingsplan 'Dorpen 2017' in de gemeente Menterwolde. Dit in het kader van vooroverleg zoals bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Hierbij stelt u Veiligheidsregio Groningen in de gelegenheid tot het uitbrengen van advies.

Ontwikkeling

Het voorontwerp bestemmingsplan 'Dorpen 2017' is het laatste onderdeel van de actualisering van de bestemmingsplannen voor Noordbroek, Zuidbroek, Muntendam en Meeden. Het nieuwe bestemmingsplan is actualiserend van aard en maakt geen grote nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Op kleine schaal worden wel mogelijkheden geboden voor bijvoorbeeld een beroep aan huis.

In dit nieuwe bestemmingsplan 'Dorpen 2017' worden de regelingen uit de vier bestaande 'dorpsplannen' op elkaar afgestemd en gewijzigde landelijke en provinciale wetgeving verwerkt. Verder worden nieuw beleid en nieuwe ontwikkelingen waarover al eerder besluitvorming heeft plaatsgevonden opgenomen in het nieuwe plan.

Risico-inventarisatie in het bestemmingsplan

Binnen het bestemmingsplan zijn meerdere risicobronnen aanwezig. Deze risicobronnen hebben invloed op de externe veiligheid binnen het bestemmingsplan. De inventarisatie van risicobronnen in de toelichting van het bestemmingsplan is niet compleet, zo ontbreken *onder andere* de volgende zaken:

- De risicobronnen de aardgascondensaatleiding (Transportroute ID 57269; Omschrijving 500200-001) en Groningen Railport in Veendam.
- Toetsing (en conclusies) aan de normen van het plaatsgebonden risico en de ligging binnen invloedsgebied.
- Een analyse van de noodzaak voor de invulling van de verantwoording groepsrisico.
- Één verantwoording voor het gehele plangebied. Nu wordt de verantwoording per dorpskern ingevuld.

De toelichting verwijst daarnaast niet naar de relevante wetgeving. Zo is de N33 een rijksweg en valt daarmee onder het landelijke Basisnet en niet het provinciale basisnet. Ten tweede is het A.G. Wildervanckkanaal op basis van de huidige wet- en regelgeving geen relevante risicobron meer.

Wij adviseren u de paragraaf externe veiligheid in de toelichting compleet te maken.

Als gevolg van de invloedsgebieden van de verschillende risicobronnen binnen het bestemmingsplan, is een beperkte verantwoording van het groepsrisico noodzakelijk. Gelet hierop heeft de Veiligheidsregio Groningen de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid beoordeeld.

Bestrijdbaarheid

Bij bestrijdbaarheid gaat het om de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een calamiteit. Om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken, is het van belang dat de hulpverleningsdiensten niet worden belemmerd in de uitvoering van hun taken. Om de bestrijdbaarheid goed te kunnen beoordelen is gekeken naar de bereikbaarheid. Ook is in relatie tot het voorgenomen plan een beoordeling gemaakt op de aanwezigheid en beschikbaarheid van bluswatervoorzieningen. Om te bepalen of voldoende bluswater beschikbaar is, is zowel de aanwezigheid van primaire (brandkranen) als secundaire (open water) bluswatervoorzieningen beoordeeld. De handleiding 'Bereikbaarheid en bluswatervoorziening regio Groningen B&B (Veiligheidsregio Groningen, juli 2013) geldt als uitgangspunt voor de beoordeling van de bereikbaarheid en bluswatervoorziening.

Bereikbaarheid

Het plangebied is over het algemeen voldoende snel en in voldoende mate tweezijdig bereikbaar, behalve de gebieden 'De Akkers', de Poeltjelaan en de spoorlijn te Zuidbroek:

- 'De Akkers' en de Poeltjelaan zijn voldoende snel, maar slechts eenzijdig bereikbaar. Dit betekent dat de brandweer geen alternatieve route heeft bij een ongunstige windrichting, maar ook niet kan keren of passeren op de weg. Dit beperkt mogelijk het snel en effectief bestrijden van incidenten, wat leidt tot een verhoogde kans op slachtoffers.
- Het deel van de spoorlijn in Zuidbroek langs de Poeltjelaan is slechts eenzijdig bereikbaar omdat de Poeltjelaan zelf ook maar éénzijdig bereikbaar is.

Verbetering van de bereikbaarheid van 'De Akkers' en de Poeltjelaan (en daarmee het spoor ter hoogte van de dorpskern) is wenselijk. De veiligheidsregio is zich echter bewust dat dit om de meeste gewenste situatie gaat. De veiligheidsregio adviseert daarom de gemeenten om bij nieuwe ontwikkelingen of ernstige knelpunten de bereikbaarheid te verbeteren en een alternatieve verbinding te realiseren. Gezien er met de actualisatie van het bestemmingsplan 'Dorpen 2017' geen wijzigingen plaatsvinden, ziet de veiligheidsregio geen aanleiding voor maatregelen ten aanzien van de bereikbaarheid.

Bluswatervoorzieningen

- Het plangebied is over het algemeen in voldoende mate voorzien van bluswatervoorzieningen. Wel is de bluswatervoorziening bij een beperkt aantal woningen in het plangebied (waaronder de Poeltjelaan) een knelpunt. In de directe omgeving van deze woningen liggen geen brandkranen. Deze objecten zijn opgenomen in het witte vlekkenplan met een aangepaste inzetbehoefte, dit betreft verzaamd uitrukken. Dit is een repressieve maatregel om de beperkte bluswatervoorziening deels te compenseren. Ten aanzien van het knelpunt in de bluswatersituatie bij de Nieuweweg 122, 124 en 126 van Muntendam heeft de gemeente al besloten om een aanvullende bluswatervoorziening te plaatsen in het kader van de uitbreiding van de Heemtuin. Daarmee wordt ook dit knelpunt opgelost.
- Langs de A7, de N33 en het spoor zijn geen of nauwelijks bluswatervoorzieningen aanwezig. Voor het bestrijden van kleine incidenten beschikt een tankautospuiter over voldoende

bluswater. Voor het bestrijden van grote incidenten is ondersteuning vanuit de regio benodigd. Door middel van ondersteuning (meerdere tankautosputten of groot watertransport) kan voldoende bluswater worden verkregen. Wel kan in het meest ongunstige geval mogelijk onvoldoende snel ondersteuning worden verleend, waardoor een calamiteit met gevaarlijke stoffen niet snel en effectief is te beheersen. Dit geeft een verhoogde kans op slachtoffers.

- Voor de hogedruk aardgastransportleiding geldt dat in geval van een calamiteit aardgas onder hoge druk uit de leiding spuit. Voor de brandweer bestaat geen bestrijdingsstrategie om de bron te doven. De Gasunie zal op afstand de leiding afsluiten, waarna het gas moet opbranden en de fakkelbrand dooft. De rol van de brandweer beperkt zich tot het afzetten van de omgeving, zo mogelijk het redden van de slachtoffers, het koelen van de omgeving en het bestrijden van secundaire branden. Binnen het invloedsgebied van de leidingtracés liggen objecten waar secundaire branden bestreden moeten worden. Voor deze panden is voldoende bluswater beschikbaar om secundaire branden te blussen.

Binnen het bestemmingplan zijn meerdere gebieden die op het aspect van bluswatervoorziening verbeterd kunnen worden. De veiligheidsregio is zich echter bewust dat dit om de meeste gewenste situatie gaat. De veiligheidsregio adviseert daarom de gemeenten om bij nieuwe ontwikkelingen of ernstige tekorten van beschikbare bluswatervoorzieningen voldoende bluswatervoorzieningen te realiseren. Gezien er met de actualisatie van het bestemmingsplan 'Dorpen 2017' geen wijzigingen plaatsvinden, ziet de veiligheidsregio geen aanleiding voor maatregelen ten aanzien van de bluswatervoorzieningen.

Zelfredzaamheid

Bij zelfredzaamheid gaat het om de mogelijkheden voor personen om zichzelf in veiligheid te brengen. Belangrijk aspect hierbij is, dat zij kunnen vluchten zonder daadwerkelijke hulp van de hulpverleningsdiensten. Om de zelfredzaamheid van de aanwezige personen te beoordelen, zijn de volgende aspecten beoordeeld op het zelfredzaam vermogen en de ontvluchttingsmogelijkheden.

Zelfredzaam vermogen

Binnen het plangebied ligt één object voor langdurig verblijf van groepen verminderd zelfredzame personen (kleine kinderen, zieken en ouderen) op korte afstand (invloedsgebied) van risicobronnen. Dit betreft:

- Het Thomashuis in Muntendam, een zorginstelling met overnachting voor verstandelijk gehandicapten. Dit huis ligt binnen het invloedsgebied van het LPG-tankstation 'Transportbedrijf Meijer' (met het vulpunt en het LPG-reservoir op 120 meter).

In het object is het langdurig verblijf van groepen verminderd zelfredzame personen mogelijk. Bij een ontruiming is hier mogelijk extra hulpverlening noodzakelijk. Het nieuwe bestemmingsplan maakt geen nieuwe bestemmingen voor objecten voor verminderd zelfredzame personen mogelijk. De overige aanwezige personen binnen de invloedsgebieden vormen een gemiddelde bevolkingsgroep uit de samenleving. Deze worden als zelfredzaam beschouwd.

Gezien het gaat om een bestaande situatie adviseert de veiligheidsregio om de begeleiding van het Thomashuis te informeren over de aanwezige externe veiligheidsrisico en hoe te handelen bij een ramp door het uitwerken van een noodplan. De veiligheidsregio ziet verder geen aanleiding voor maatregelen ten aanzien van het zelfredzame vermogen.

Ontvluchttingsmogelijkheden

Het plangebied is beoordeeld op de mogelijkheden voor ontvluchten van het mogelijke rampgebied. Hierbij zijn de vluchtmogelijkheden van de risicobronnen af beoordeeld. Het plangebied en met name de directe omgeving van de risicobronnen bieden over het algemeen voldoende vluchtmogelijkheden, die van de risicobronnen wegleiden. In een enkel geval kan niet over de weg gevlucht worden. Wel is dan ontvluchting te voet over agrarisch land mogelijk. Dit betreft geen optimale situatie, maar van daadwerkelijke belemmeringen is geen sprake.

Het aspect ontvluchtingsmogelijkheden geeft geen aanleiding tot het treffen van maatregelen.

Alarmeringsmogelijkheden

Het plangebied is beoordeeld op de mogelijkheden voor alarmering. Hierbij is beoordeeld of het plangebied in het sirenebereik van het bestaande Waarschuwing en Alarmering Systeem (WAS) ligt. Hieruit blijkt het volgende:

- Het plangebied ligt grotendeels binnen het sirenebereik van het bestaande WAS netwerk.
- Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft bekendgemaakt, vanaf 2017 in fases met de WAS-sirenes te willen stoppen.
- Eind 2012 is NL-Alert geïntroduceerd. Met NL-Alert kan de overheid mensen in het rampgebied en in de directe omgeving van een (dreigende) noodsituatie met een tekstbericht informeren via de eigen mobiele telefoon. Daarnaast wordt in de toekomst bij grote rampen alarm geslagen via onder meer calamiteitenzenders, geluidswagens en sociale media. Hierdoor is een snelle alarmering in het plangebied mogelijk.

Ten aanzien van het aspect zelfredzaamheid adviseert de veiligheidsregio om de bevolking bij een ramp op een andere wijze te alarmeren (calamiteitenzenders, NL-Alert, geluidswagens, social media enz.).

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de heer Raymond Overkempe.

Met vriendelijke groet,
 het bestuur van Veiligheidsregio Groningen,
 namens deze, de regionaal commandant brandweer,
 namens hem,

Piet Tolsma
 Teamleider Specialistisch Advies

Deze brief is in afschrift verzonden aan:
 Veiligheidsregio Groningen, Cluster MPV, clustercommandant